

75 Jaar onderwijs in Kronenberg

Op woensdag 1 oktober 1930 kwam er voor de leerplichtige schooljeugd uit de buurtschappen De Blakt, De Achterste Hees en De Kronenberg - dat waren welgeteld 84 kinderen tussen 6 en 14 jaar - een einde aan hun dagelijkse voettocht naar de lagere school in Sevenum-Dorp: de meisjes naar de H.Hartschool aan de Maasbreeseweg (waar nu 't Valdere ligt) en de jongens naar de St.Jozefschool (thans de lokatie van de Wingerd).

Het Kronenberg van toen telde 465 inwoners c.q. 82 gezinnen.

In de zomermaanden van 1930 was er een splinternieuwe school gebouwd op een centraal punt in het dorp, dat de naam „ KRONENBERG” had gekregen. Een modern gebouw, want met centrale verwarming in de klaslokalen en waterspoeling op de toiletten. Die luxe konden de meeste scholen zich toen nog niet veroorloven. Met de realisering van een school met vier klaslokalen en aparte speelplaatsen voor jongens en meisjes ging een langgekoesterde wens in vervulling.

Er gingen al geruime tijd- vanaf begin 20-er jaren - stemmen op om een kerk te bouwen. Dan moest er ook een school komen – zo redeneerde men -, want in die dagen hoorde zowel het een als het ander bij elkaar. Het waren vier personen die de zaak op poten zetten: Piet Verstegen, Piet Philipsen, Willem Kersten en Chris Zeelen, van wie de eerste twee nadien ook in het kerkbestuur kwamen.

Toch duurde het nog tot 17 april 1929 voordat deze plannen concreet werden. Toen werd er een brief naar de bisschop van Roermond geschreven met de wens,, in het bezit te komen van een R.K.Bijzondere School, een R.K.Kerk en een R.K.

Geestelijke in het middelpunt hunner gehuchten ”. De gemeente Sevenum had zijn medewerking al toegezegd en pastoor De Bruijn van de Sevenumse parochiekerk had „het redelijke van hun wens erkend”.

*(De inhoud van deze brief naar de bisschop is reeds geciteerd in de bijdrage over (de bouw van) de Kronenbergse kerk.)= *

Interessant is het om de notulen van de gemeenteraadsvergadering van vrijdag 17 mei 1929 erop na te slaan. Met algemene stemmen gaven de raadsleden hun fiat, maar er was toch nog een pittige discussie aan voorafgegaan.

Letterlijk citaat:„ Nadat door den Voorzitter is voorgelezen een verzoekschrift van bijna alle inwoners van het gehucht „ de achterste hees” om aldaar een school te bouwen, stelt hij aan den Raad voor om aangezien deze menschen eveneens een verzoek is gericht aan Zijne D.H. den Bisschop, met de beslissing op dit verzoek te wachten totdat een beslissing op dit laatste verzoek is gevallen.

Wethouder Verryth ziet niet in waarom er tot zolang moet gewacht worden. De menschen vragen een school en het is toch lang genoeg bekend, dat dit verzoek in de eerstvolgende vergadering werd behandeld. Het lid Nabben is van oordeel dat dit een punt van het hoogste belang is, vooral wat de strekking betreft en begrijpt het voorstel van weth. Verryth niet. Het voorstel van den Voorzitter kan hij wel begrijpen. Het is goed dat deze zaak eens openbaar goed onder de oogen wordt gezien, vooral met het oog op het Peelplan. Niemand kan zeggen wat de toekomst brengen zal.

Wanneer men het verzoek van alle kanten bekijkt, dan vermeent hij dat de Peelontginning in de naaste toekomst niet zoo'n groote vaart zal loopen. Indien de

Peelontginning niet goed wil vlotten, moest de school iets hoger komen te liggen, zoodat degenen die er reeds woonden er ook voordeel van hadden. Zooals gezegd is, vragen de aanvragers niet alleen een school maar ook een kerk en zou hij eerst de kerk bouwen en kan men daarna met de school doorwerken. Hij kan daarom met het voorstel van den Voorzitter meegaan en zou in overweging willen geven adressanten mede te deelen dat zij eerst zorgen voor een kerk en dat de gemeente dan ook bereid is daar een school te bouwen. Indien door belanghebbenden het noodige geld is bijeen gebracht, twijfelt hij er niet aan of de Bisschop zal op hun verzoek gunstig beslissen. Weth. Verryth zegt dat het idee zoo maar niet ineens bij hem is opgekomen. Ofschoon adressanten nog geen kerk hebben zij toch reeds een school verlangen en dat er wettelijk toch niets aan te doen is. Om de school hoogerop te plaatsen weet hij niet of beter is. Indien op de gevraagde plaats een school komt, dan zijn zij die in de Peel gaan wonen ongeveer zoo ver van de school af deze menschen thans. Het lid van den Bosch kan zich niet voorstellen dat de school hoogerop moet liggen. Er zullen er later toch twee moeten komen. Uitstel vindt hij dat geen doel meer heeft. Weth. Van Enckevort is bang dat indien lang gewacht wordt men eerst aan de thans bestaande school in de kom een klasse heeft aangebouwd hetgeen dan een nuttelooze uitgaaf zoude geweest zijn en vindt het beter thans in de Hees te bouwen. Het lid v.d.Bosch meent ook dat er zelfs nog iets voor is om thans te bouwen met het oog op de peelontginning. Dan kunnen de eerste woningen die aldaar komen niet terstond een kerk en school verlangen en kunnen deze menschen naar de gevraagde school komen en kan men met de ontginning geleidelijker beginnen. Het lid v.Enckevort (Steeg) merkt op dat het voorstel Nabben niet is tegen een school hoogerop. Het lid Nabben meent duidelijk genoeg gezegd te hebben dat hoogerop is bedoeld in het geval er geen kerk kwam. Indien er een kerk gesticht wordt dan vindt hij het punt van adressanten een zeer mooi centrum. De Voorzitter geeft als zijn meening te kennen dat indien aanvragers doorzetten de gemeente gedwongen kan worden tot het bouwen van een school indien er een vereeniging wordt gesticht die de Koninklijke goedkeuring heeft hare statuten. Weth.Verryth zegt nog dat indien aanvragers een school hebben makkelijker een kerk kunnen krijgen. Het lid Nabben merkt op dat indien thans zonder meer op dit verzoek wordt beslist, men zeker in de eerstvolgende vergadering ook een verzoek om een school zal ontvangen van de bewoners der Geldt. Het lid Baeten zegt zulks thans reeds gehoord te hebben. Het lid Haenen vraagt nog waar de school komt te staan, waarop de voorzitter zegt dat de beslissing hierover is aan het gemeentebestuur. Aangezien niemand meer het woord verlangt, wordt het voorstel van weth.Verryth in stemming gebracht als zijnde het verst strekkend en wordt dit voorstel met algemeene stemmen aangenomen, zoodat op het verzoek van adressanten gunstig is beslist en een school voor het gehucht de Achterste Hees is toegestaan.”

Precies 18 dagen later-op 4 juni – werd er in de boerderij van de gebr. Verstegen een bijeenkomst gehouden door kapelaan Kessels van de parochie Sevenum, die in opdracht van pastoor de Bruyn bij de bisschop was ontboden en door de monseigneur werd opgedragen, zich te verstaan met de bevolking der drie gehuchten Kronenberg, Blakt en Hees, die om een kerk en school had gevraagd.

Op 14 juni wordt al een lijst overhandigd aan kapelaan Kessels met vermelding van het bedrag dat elk gezin wil bijdragen. De eerste bijdrage bedroeg f 25.040,= Raming onkosten voor kerk en pastorie f 47.299.

Raming totale kosten van kerk,school, pastorie en woning voor het hoofd der school f 70.700

Gemeentesubsidie f 10.000; parochie Sevenum f 2000,- subsidie.

23 juni 1929: verzoek om subsidie bij gemeenteraad ingediend.

25 september 1929: De vergadering besluit unaniem met de kerk, maar vooral met de school zo spoedig mogelijk door te werken.

4 oktober 1929: goedkeuring ontvangen van de gemeenteraad voor aankoop van 20 are van de gebr. Verstegen voor f 50,- per are voor de bouw van de openbare school, tevens van de te geven naam **KRONENBERG**.

7 november 1929: goedkeuring van Gedeputeerde Staten voor het bouwen van een school aan Kronenberg.

12 december 1929: Gemeenteraadsvergadering:

1^e: Mededeling van de goedkeuring van G.S. van half november

2^e: Eigen goedkeuring aan de tekening van architect A.J.Rats te Blerick voor de nieuwe school

3^e: Hem werd opdracht gegeven voor het maken van een bestek

*** 12 maart 1930: aanbesteding van de school.**

?

Aannemer Grad Mooren, Horst, ca. f 24.000

(klopt de naam v.d. aannemer??)

=== In de recente Spinninghe over de Sevenumse scholen van Nel Verstegen staat echter op blz. 68 :„ Op woensdag 12 maart 1930 vond de aanbesteding plaats. Veertien aannemers hadden ingeschreven. De hoogste was f 27.974, de laagste f 21.800

Het werk werd gegund aan de laagste: J.M.Cuppen en Verberkt uit Horst. De werkzaamheden startten op 22 maart en de oplevering zou op 13 september geschieden, doch de bouw was op die datum niet gereed.Er moesten nog veel kleine werkzaamheden verricht worden. In het contract was een boeteclausule opgenomen : voor te late oplevering zou de aannemer 25 gld. boete per dag moeten betalen. Deze 17 dagen kostte de aannemer f 425,- . De school werd uiteindelijk op 16 oktober 1930 opgeleverd.

22 mei 1930: Th.Mennen, onderwijzer te Sevenum, benoemd tot hoofd der school.

28 augustus 1930: benoeming Mien v.d.Voort uit Tienray en Jos Geelen uit Neer tot leerkracht aan de school.

Jos Geelen schreef in 1980 bij het 50-jarig bestaan van de school in een toen verschenen jubileumboekje o.a. :„ Ik was op sollicitatiebezoek bij het hoofd Mennen en die deelde mij mede om alle raadsleden af te gaan. De nieuwe school in Kronenberg was immers een openbare school en daar ging de gemeenteraad over. Toevallig was Mennen ook directeur van de Sevenumse fanfare Unie. In het fanfarecorps zaten ze erg verlegen om een muzikant die saxofoon-sopraan kon spelen. Laat mij nou juist dat instrument bespeeld hebben bij de fanfare in Neer. Voorzitter van de Sevenumse fanfare was burgemeester Everts, wethouder Teng Verrijth was bestuurslid en de zoon van de „oude Heesboer (Cup van Enckevort) een goede muzikant bij de fanfare.Bovendien merkte rector Kessels op dat de nieuwe onderwijzer ook het orgel in de kerk zou moeten spelen en een koortje moeten gaan leiden dat nog wel opgericht zou moeten worden. Ook dat kwam allemaal goed uit, want ik had in Roermond de muziekcursus Ward en de

Gregoriaanse directieurencursus met succes gevolgd. Aan al deze factoren (noem het maar kruiwagens) heb ik het te danken dat mijn benoeming door de gemeenteraad (uit 73 sollicitanten) eigenlijk van tevoren al vaststond. Geluk moet je hebben in het leven, nietwaar?"

1 oktober 1930: in gebruikneming van de school.

20 oktober 1930: eerste H.Mis in een leegstaand klaslokaal. Dit „noodkerkje” bleef in gebruik totdat eind 1931 de nieuwe kerk gereed was.

1 november 1932: opheffing van de openbare school te Kronenberg. De school, die tot dan het predikaat „openbaar” had, werd overgedragen aan het kerkbestuur (= schoolbestuur) en kreeg de status van „een bijzondere” school. De officiële benaming werd R.K.Lagere School „St.Aloysius”. De naam voor de school was afkomstig van rector Kessels, de eerste parochieherder van Kronenberg. Hij had een grote voorliefde voor de H.Aloysius als ideale jongeling. Aloysius – een Italiaanse jezuïet (1568-1591) – overleed aan een ziekte die hij als vrijwillige ziekenverpleger in Rome had opgelopen. Hij was sinds 1729 de patroonheilige van de studerende jeugd.

Een interessant detail is dat de school in 1930 slechts 1 gulden en 5 cent per leerling van de gemeente kreeg. Dat moest voldoende zijn voor de jaarlijkse exploitatie: aankoop van schoolmateriaal (pen, griffel en lei!). In 1980 was dat bedrag al opgelopen tot ruim 400 gld. Per leerling. Er moet echter wel aan toegevoegd worden dat de onderhoudskosten van een nieuwe school vrijwel nihil waren, terwijl ook de inventaris splinternieuw was.

Door de oorlogsprikelen lagen de schoolse activiteiten vanaf september 1944 grotendeels stil. De mannelijke bevolking vanaf 16 jaar moest onderduiken om aan de greep van de Duitse bezetter te ontkomen. Tijdens de kerkrazzia op zondag 8 oktober '44 werden Tom Mennen en Jos Geelen met 72 andere Kronenbergse mannen naar nazi-Duitsland weggevoerd om daar o.a. in wapenfabrieken te werken. Op 4 mei 1945 keerden zij met nog 63 anderen terug.

Ondertussen verzorgde juffrouw Jo Stoel vanaf februari het onderwijs aan de jeugd van Kronenberg bij Lod Franssen, die een cafeetje annex kruidenierswinkelje aan de Amerikaanseweg (nu: friture„ De kleine chef”) uitbaatte. Pas met ingang van het schooljaar 1945/46 konden de kinderen weer allemaal naar hun „echte” school, die echter niet ongeschonden uit het oorlogsgeweld was gekomen. Een granaat had een „litteken” achtergelaten. In december 1945 kreeg het kerkbestuur het fiat van het bisdom om een renteloze lening aan te gaan voor de bouw van een parochiezaal en een bewaarschool (max. f 10.000). In 1946 werd de parochiezaal met toneelruimte aan de westkant van de school gebouwd.

Kleuterschool

Op 1 september 1947 startte er een kleuterschool met Mia Philipsen uit Kronenberg als leidster voor de ca. 35 kleuters: in de zomermaanden op de toneelruimte van de patronaatszaal, en 's winters in het bovenlokaal van de lagere school.

Op 5 oktober 1950 kreeg het kerkbestuur een krediet van f 5000,- van de gemeente als renteloos voorschot voor de bouw van een nieuwe kleuterschool. Op 13 januari 1951 had de aanbesteding plaats voor f 9450,-. Architect was Rutten uit Maasbree; de aannemers de gebr. Janssen en gebr. van Enckevort uit Sevenum. Op 19

augustus 1951 had de inzegening plaats en met ingang van het nieuwe schooljaar werd het nieuwe kleuterschoolgebouw officieel in gebruik genomen.

EVERTSOORD

In de naoorlogse jaren was in de Sevenumse Peel een nieuwe woonkern gekomen. Een klooster van de paters Oblaten, dat momenteel dienst doet als **penitentiare inrichting**, vormde de religieuze thuishaven en parochiekerk voor de pioniers in deze ontginning. Het nieuwe dorpje kreeg de naam „Evertsoord’. De schoolkinderen moesten aanvankelijk naar school in Kronenberg. Op 1 februari 1956 werd in kamp A (thans vakantieverblijf De Korhoen) begonnen met een kleuterklas o.l.v. juffrouw Dien v.d.Goor. (Tussen haakjes: pas tien jaar later kwam de Middenpeelweg tot stand) . Drie jaar later kwam in hetzelfde gebouw een dependance van de school in Kronenberg: de 1^e en 2^e klas voor de kinderen uit Evertsoord. Mej. Ine Geelen was de onderwijzeres van dit combinatiegroepje. De kinderen van de 3^e t/m 6^e klas bleven voorlopig nog – op eigen gelegenheid- naar Kronenberg gaan. In 1961 werd de school in Evertsoord volledig zelfstandig met vier klassen. Een jaar later kwamen er ook een 5e en 6e klas. Als leerkrachten fungeerden aan de St.Paulusschool : Jos v.d.Goor (hoofd), Ine Geelen en Jac. Aerts.

Aan het begin van de Kerkkuijenweg werd een nieuw schooltje gebouwd met drie klaslokalen en een kleuterklasje. Op 17 maart 1966 werden de St.Paulus- en de Mariakleuterschool officieel geopend. Dit schoolcentrum in Evertsoord kende echter geen lang leven. De aanvankelijk voorgenomen uitbreiding van Evertsoord tot een volwaardig peeldorp ging niet door. De provinciale overheid draaide alle uitbreidingsplannen (woningbouw en een verdere ontginning van Mariaveen aan de westkant van het Defensiekanaal) terug. Van bevolkingsgroei was geen sprake meer en het aantal schoolgaande kinderen liep terug. In 1972 werd de kleuterschool opgeheven en in 1976 ook de lagere school. Sindsdien gaat de schooljeugd van Evertsoord- met de bus- weer naar school in Kronenberg.

Ondanks de adering van de jeugd uit Evertsoord was de Aloysiuschool in Kronenberg ondertussen te klein geworden door een toename van het aantal geboortes in de eigen parochie. Kronenberg breidde zich in de 60-er en 70-er uit met nieuwe woonwijken ten noorden (omgeving Peelstraat, Amerikaanseweg en Past.Kesselsstraat) en ten zuiden van de kerk (omgeving Kempkesstraat, Simonsstraat, In de Kamp en Meerweg). Bovendien kwamen er steeds meer mankementen in het schoolgebouw aan het daglicht o.a. door achterstallig onderhoud. In de winter van 61/62 sneeuwde het bij de urinoirs (onder het afdak) binnen. De waterleiding bij de wc’s moest worden afgesloten. Er werd een glaswand geplaatst om de vrieswind buiten te houden. Het vierde lokaal aan de kant van de zaal (westzijde) was te ondiep en te breed. De plankenvloer vertoonde talrijke slijtageplekken en moest herhaaldelijk worden gerepareerd.

Totale nieuwbouw

Op 15 februari 1963 werden met architect De Vries uit Venray alle tekortkomingen op een rijtje gezet. Er werd een plan gemaakt om het vierde lokaal te verbouwen tot een (binnen-)toilettruimte. Een lerarenkamertje en een nieuw klaslokaal zouden tegen de zesde klas (hoek Meerweg /Simonsstraat) aangebouwd worden. Dat plan vond geen genade bij de Sevenumse gemeenteraad omdat het schoolgebouw dan te kort op de straat zou komen te liggen.

Met burgemeester Steeghs werd de mogelijkheid besproken een totale nieuwbouw te realiseren. Het perceel naast de parochiezaal- ca. 5600 m² - was reeds gemeentelijk

eigendom en bleek hiervoor uitstekend geschikt. Het zou dan een 4-klassig schoolgebouw worden met een gemeenschappelijke ruimte, lerarenkamer en toilethoek. „ Het plan werd meermaals door de inspecteur en het ministerie van onderwijs teruggestuurd met opmerkingen als „ afgekeurd' en „ waarom”, aldus toenmalig schoolhoofd Jos Mertens, sinds november 1961 opvolger van Tom Mennen, die met pensioen was gegaan. Pas in 1967 kwam het groene licht en kon de aanbesteding plaatsvinden.

De inschrijvingen: van Berlo f 258.795; F.Wanten f 268.100; G.Donders f 298.250 en gebr. Wanten f 299.700 .

De bouw werd gegund aan de laagste inschrijver, de gebr. van Berlo uit Sevenum. Omdat het een erg nat najaar was, moest er veel gepompt worden voordat de aannemer met betonstorten kon beginnen. Op 23 januari 1968 kwam de kelder tot stand . Bijna een heel jaar lang is er gebouwd, en vlak voor de kerstvakantie kon de schooljeugd verhuizen naar de nieuwe school. Ieder kind met zijn eigen stoeltje in zijn knuistjes.

Eigenlijk was de verhuizing op dinsdag 17 december gepland, maar omdat het 's morgens spiegelglad was (door opvriazing) vond die de volgende morgen plaats. Donderdag 19 december 1968 werd dus de eerste schooldag in het nieuwe complex, dat momenteel (anno 2007) nog steeds de functie van schoolgebouw heeft.

Onderwijsinspecteur Bettinger kwam op de dag van de verhuizing een kijkje nemen en was vol bewondering .

De officiële opening vond enkele maanden later plaats, namelijk op vrijdagmiddag 23 mei 1969 . Burgemeester Steeghs van Sevenum verrichtte deze daad en pastoor Naus van Kronenberg deed de inzegening.

Nog voor de zomervakantie (nl. op 20 juni '69) werd begonnen met de afbraak van de oude school, de parochiezaal en de kleuterschool. De firma Donders (Kronenberg) begon op de fundamenten van de voormalige school op de hoek Simonsstraat/ Meerweg met de bouw van een nieuwe kleuterschool, een kleine vergaderruimte en een gymzaal. De kleuters namen zolang hun intrek in de aula van de nieuwe lagere school, die zich bevond boven de handenarbeidkelder. Het was maar tijdelijk want op 26 september 1970 konden de ca. 50 kleuters samen met hun juf, zuster Theresette (Liesje Glaudemans), ook naar een nieuw schoolgebouw, dat de naam „ **D'eerste stap**” kreeg.

([uitgeknipt krantenartikel hierover is aanwezig](#))

De nieuwe school en natuurlijk ook de tijdsgeest met onderwijsvernieuwingen inspireerden tot nieuwe ideeën en nieuwe activiteiten. Niet alleen op en in de school o.a. door de aanwezigheid van een handenarbeidkelder en een aula, maar deze trend openbaarde zich overal in onderwijsland.

Vernieuwingen kwamen geleidelijk op gang o.a. het niveaulezen en niveaurekenen, de spellinggroepen; er kwam een oudercomité en een periodiek verschijnend schoolkrantje.

In het vierde nummer (maart 1970) van het schoolkrantje dat toen nog geen naam had, staat te lezen dat „ aan het begin van dit schooljaar de mogelijkheid werd geopend aan de leerlingen van de laagste drie klassen om leesboeken mee naar huis te nemen. De voornaamste redenen hiervoor waren : de belangrijkheid van het lezen als bron van ontwikkeling en de vorming van de moedertaal. Om dit doel nog beter te kunnen bereiken heeft onze school een dependance gekregen van de

Openbare Bibliotheek te Sevenum. Onze eigen boekenvoorraad is daarvoor door de bibliotheek van Roermond gecatalogiseerd en met een paar honderd boeken die we in bruikleen kregen, uitgebreid. Tevens is 'n aantal informatieve boeken (zgn. studieboeken) toegevoegd. Dit zijn boeken die over een bepaald onderwerp informatie geven, b.v. over auto's, vliegtuigen, aquariumvissen, vogels, enz. Na de administratieve voorbereiding zullen alle leerlingen een leesles per week met zgn., „ stillezen” mogen doorbrengen. Uiterlijk 14 dagen later moet het boek terug zijn (zie datumstempel binnenpagina), daarna mogen ze een nieuw boek nemen. Oudfers, stimuleert u thuis het stillezen en ziet u er s.v.p. op toe dat de boeken met zorg behandeld en netjes worden weggelegd. Het spreekt vanzelf dat kwijtgeraakte of vernielde boeken financieel vergoed moeten worden. Deze uitleen van boeken is geheel gratis”.

Verder is in dit nummer ondermeer te lezen dat de boomplantdag 1970 zal plaatshebben op 25 maart „ met als doel de kinderen meer liefde voor de natuur bij te brengen. De leerlingen van Sevenum gaan op de „ Krukkum” planten, terwijl die van Kronenberg eerst bij onze eigen school enige bomen gaan planten, waarna ze per bus naar Evertsoord gaan om daar samen met de leerlingen van Evertsoord een aantal struiken en bomen gaan planten. Hierna gaan we gezamenlijk per bus naar Sevenum om in „ de Wingert” nog een paar natuurfilms te gaan zien”.

Ook staat in dit schoolkrantje dit advies te lezen:„ DRINGEND VERZOEK aan de ouders van de schoolzwemmers: wilt u er s.v.p. op toezien dat de kinderen, vooral nu de zomer nadert, voor ze gaan zwemmen in band of onder de douche gaan en vooral met schone voeten in 't bad komen.”

Momenteel is het heel normaal dat er stagiaires o.a. van de pabo's in Helmond of Venlo op basisscholen praktijkervaring komen opdoen. Scholen zijn zelfs van hogerhand verplicht deze toekomstige „ meesters en juffrouws” met raad en daad bij te staan. In het schoolkrantje van maart 1970 staat in een kroniek over de laatste maanden van dat schooljaar te lezen dat op 24 augustus 1969 de eerste twee hospitanten van de kweekschool in Venlo, nl. de dames Hoeijmakers en Thijssen in onze school praktijkervaring opdoen. Op 15 september gaat de 6^e klas per fiets naar een beroepentoonstelling in Venray en op 18 september gaan de 5^e en 6^e klas voor de eerste keer schoolzwemmen in het instructiebad in Sevenum.

Zo zijn er interessante artikelen te lezen in een editie van 6 juli 1979, die kenmerkend zijn voor de zoektocht naar moderner onderwijs in die dagen.

Enkele voorbeelden uit dat schoolkrantje willen we u niet onthouden:

*In plaats van alleen de meisjes handwerkonderwijs te geven is besloten om ook de jongens van klas 1 t/m 5 de handwerkles mee te laten doen. Het volgend jaar wordt bekeken of ook de jongens van de zesde klas handwerkles krijgen. Nu wordt de lijn, die in de eerste en tweede klas al wordt gevolgd, van geen aparte handwerkles voor meisjes, voortgezet tot de vijfde klas. Voorlopig beschouwen we dit als een experiment. Een ander voordeel is dat we nu een betere begeleiding voor de kinderen uit Evertsoord hebben dan de eerste en tweedeklassers om 11.15 uur naar huis gaan. Dat is het komend schooljaar een groep van een tiental kinderen. Nu is elk van de vier dagen een van de leerkrachten van klas 1-2-3-of 4 vrij om de groep te begeleiden. Ze kunnen dan gezelschapsspelletjes doen maar ook bouwen-kaarten-kwartetten en ook b.v. buiten spelen of een wandelingetje maken. De derde klas krijgt handwerken van mevrouw Nelly (Berben-)Schatorie). de vierde klas en de meisjes van de zesde krijgen handwerken van mevr. Netty Peeters(-Vergeldt)- en de vijfde klas krijgt handwerken van juffr.Jansen. De Evertsoordse kinderen worden

begeleid: op maandag door meneer Hafmans; op dinsdag door meneer Oomen, op donderdag door mevr. Peeters en op vrijdag door mevr. Berben.”

De ouders van de nieuwe eerste klassers kregen de volgende boodschap: „ sloffen die de kinderen over de schoenen kunnen aantrekken, kunt u zelf maken, maar u kunt ook suède sloffen kopen. De sloffen blijven op school en worden in een sloffenzak van school bewaard ”.

Wereldmissiedag 1979: door alle kinderen van kleuter- en basisschool samen is op 23 mei bij de actie „ Leef mee, deel mee” een bedrag bij elkaar gebracht van f 309,68”.

” Toen we in 1969 – tien jaar geleden- in de nieuwe school trokken, konden we daar starten met een reeks nieuwe methodes voor b.v. rekenen-taal-aardrijkskunde-geschiedenis en biologie. Sinds een paar jaar zijn we bezig deze methodes weer te vervangen. We moeten ons aanpassen aan nieuwere inzichten op gebied van didactiek. Sommige methodes kunnen we alleen maar leerjaar voor leerjaar invoeren omdat we anders problemen krijgen met de aansluiting. Zo hebben we b.v. al een nieuwe methode voor Ned.Taal. Met rekenen zijn we elk jaar een klas verder gegaan. We zijn nu zover dat dit jaar de vierde klas met de methode „ Nieuw rekenen” begint. De geschiedenis methode is ook al vernieuwd. Biologie is al een paar jaar geleden vernieuwd en nu ook in de eerste en tweede klas ingevoerd. In het komend schooljaar beginnen we met een nieuwe aanpak van het vak aardrijkskunde. Bij deze methode staat de mens centraal en kunnen we beter dan anders begrippen aanbrengen en de atlas leren hanteren.

Met behulp van een werkboekje dat de leerlingen van klas 4-5 en 6 voor verwerking mee naar huis krijgen, wordt de topografische kennis verdiept en uitgebreid. Het begin van het aanbrengen van aardrijkskundige begrippen wordt verlegd naar de tweede klas.”

Op zaterdag 3 april 1971 bezochten de hoogste klassen de KRO-uitzending „ Stuijes-in”, die vanuit „ De Meerpaal” in Dronten (Flevoland) op de buis kwam.

In 1979 trad de 6^e klas op in „ Klassewerk”: een tv-uitzending, gepresenteerd door Hans van Willigenburg met een quiz, sketches, muzikale intermezzo's en toneelstukjes. De opnames vonden plaats in de toen nog splinternieuwe NOS-studio's in het Hilversumse mediapark (De feitelijke uitzending vond een week later op 5 mei plaats). Ook Jos Mertens als klasseleraar kruiste de degens met de twee andere schoolhoofden uit resp. Middelburg en Den Burg (Texel), die met hun klas ook present waren.

En wat schreven Ans Simons, Piet Vullings en Hanneke de Vries, die toen (1979) in de zesde klas zaten in de schoolkrant, over het a.s. tv-optreden in „ Klassewerk”?

„ Op een dinsdag na de gymles van juffrouw Daamen kwam meneer Mertens binnen in ons kleedlokaal, en vertelde ons dat wij aan klassewerk mochten meedoen. We sprongen haast een gat in het plafond. Eerst moesten we het toneelstuk maken.

Toen dat klaar was, gingen tien moeders aan de slag. Zij tekenden en naaiden en knipten 's middags en ook 's avonds werd er gewerkt. Een stel vaders maakte het decor. De kinderen die het toneel zouden doen („ Een dagje in de dierentuin”), hebben geloof ik wel de hele paasvakantie hard gewerkt. De generale repetitie was op een woensdag voor vrijdag 27 april. De ouders mochten toen ook komen. Wij vonden het toen al heel geslaagd.

Vrijdag 27 april vertrokken we om tien uur met de bus. De binnenkant van de bus was wel sjiek maar van de buitenkant viel het tegen. We hebben in de bus gezongen, gesprongen en gezwaaid. Vlak voor Utrecht kwamen we in een file terecht. We

vonden dat niet erg. Maar eindelijk kwamen we bij de NOS-studio's in Hilversum. Eerst werden we door een mevrouw naar onze kleedkamer gebracht. Daar zetten we onze tassen en zo neer. Toen gingen we naar een kantine. We kregen een gevulde koek, een reep chocola en we mochten een blikje drinken pakken. Er was nog een andere groep in die kantine. Het was een van onze tegenstanders en ze leken ons niet zo sterk. Dat viel later tegen. We gingen weer naar onze kleedkamer en daar moesten de toneelspelers hun kostuums vast aandoen. De andere deden het klassewerk-t-shirt aan. Toen gingen we naar de studio. Een we moesten ons toneelstuk opvoeren. Na de proefopname gingen we weer naar de kantine. Daar kwam de 5^e klas (ons publiek) eraan. De vijfde klas kreeg ook drinken. Wij gingen toen nog even naar onze kleedkamers. En toen gingen we voor de echte opname naar de studio. Het begon allemaal met „ gekkenwerk”. Geert (Kurvers), Inge(Welman) en Anja (Ermers) moesten dat doen. Ze moesten een fantasievogel maken.

Daarna kregen we „ Kunst en Vliegwerk”. En ze moesten vissen op het droge vangen. Natuurlijk verloren wij. Daarna meteen Meesterwerk met Annemie van Enckevort. Maar ook Muziek hadden we verloren. Wij zijn alleen bij „ Werk in Uitvoering” gewonnen. Bij het slot bleek dat wij verloren hadden met 46 punten. Maar het was toch wel leuk geweest. Toen gingen we naar de kleedkamers en naar de bus. Toen we thuishkwamen drukte de chauffeur op de claxon en dat maakte een hels lawaai. Iedereen kwam op ons afrennen en vroeg hoe het was geweest.”

Het oudercomité maakte in de schoolkrant regelmatig melding van haar activiteiten in dat schooljaar (1979), zoals b.v.:

„In januari werden de narcissen die in december ingezet waren, weer mee naar school gebracht. Dhr. v.d.Goor was ook nu weer bereid om zijn deskundig oordeel te geven over de bereikte resultaten. Van iedere klas werden de 4 besten beloond met een klein prijsje. Op donderdag 5 april kregen klas 3,4 en 5 een stekje van de siernetel om daaruit zelf een zo mooi mogelijke plant te kweken. Het is echter wel de bedoeling dat de kinderen deze plantjes ook zelf verzorgen. Een vriendelijk verzoek aan de ouders om hier ook de hand aan te houden, anders schieten we met deze acties ons doel voorbij. Op 29 juni werden de planten weer meegebracht. Ongeveer de helft van de kinderen was erin geslaagd om van dit stekje een mooie plant te kweken. Sommigen waren zelfs flink uit de kluiten gewassen. Dhr. v.d.Goor zocht van elke klas, naar zijn mening, de mooiste en best verzorgde planten uit. Met de gekweekte planten als voorbeeld gaf hij een lesje plantenkunde waar iedereen zijn voordeel mee kan doen het volgend jaar. De prijswinnaars waren:

Klas 3 : 1. Mariëlle Huys; 2. Marc Kemmelings; 3. Mariëlle v.d.Hoogenhof; 4. Daniëlle v.d.Beuken.

Klas 4 : 1. Willie Kleuskens; 2. Eric v.d.Hulst; 3. Christel v.d.Beuken; 4. Marjan Billekens

Klas 5: 1. Peter Billekens; 2. Yvonne Huys; 3. Geert Nellen; 4. Heleen v.d.Hoogenhof”

SCHOOLVERLATERSDAGEN

De zesdeklassers gingen (en gaan nog steeds) op het eind van hun schoolloopbaan op „ werkweek”. Weg van huis en haard, van maandag t/m vrijdag met elkaar op schoolkamp.

Schoolhoofd Jos Mertens, die de hoogste klas onder zijn hoede had, vertelt over de beginperiode van die jaarlijkse traditie: „ Min of meer als afsluiting van de lagere schoolloopbaan zijn we in 1970 voorzichtig begonnen. Op de laatste dagen van het schooljaar werd de leerlingen gevraagd met de fiets naar school te komen. Gedurende drie dagen gingen we dan per fiets naar het gemeenschapshuis „ De Smelentos” in Evertsoord. Daar werd de tijd nuttig besteed met een wandeling in Mariaveen, een middag sexuele voorlichting door pastoor Vleeshouwers, een excursie bij de kwekerij van Piet van Well & Zn in Helenaveen en natuurlijk een fietstocht door het natuurrijke Peelgebied. Tegen vier uur werd weer naar huis gefietst. Zo werden drie dagen samen doorgebracht. De ervaringen van die eerste keer gaven ons te kennen dat een langere periode , een „uithuizige” werkweek, veel mooier zou kunnen zijn : een andere, hechtere onderlinge band en meer excursiemogelijkheden.

Alles deden we per fiets, zoveel mogelijk over binnenwegen door de natuur, de eerste jaren naar Posterholt. Voor veel kinderen was dat een verre reis. Zover en zoveel kilometers (ca. 45 km) hadden ze nog nooit gefietst.

Van 1971 tot 1977 vond daar de zgn.„ werkweek” plaats in het klooster “Aerwinkel”, waar zusters een kleine conferentie-accommodatie hadden. Van 1978 t/m 2004 ging men per trein van Horst-Sevenum naar Maastricht: aanvankelijk bij de zusters in de Witmakerstraat in de binnenstad van Maastricht, later in een buitenverblijf van de broeders -, „ De Scharck” geheten- aan de Mergelweg op de westelijke flank van de St.Pietersberg. Onvergetelijk zijn de unieke ervaringen die de zesde klas opdeed tijdens talrijke excursies naar attracties als de grotten en steenkolenmijn in Valkenburg, de St.Pietersberg en het natuurhistorisch museum in Maastricht, de forellenkwekerij in Gulpen en de uiterst- boeiende en leerzame stadswandelingen met broeder Sigismund Tagage als gids bij uitstek.Ook een bezoek aan een mytyschool aan de Brusselseweg in Maastricht (alook een tegenbezoek van deze kinderen als die op kamp in Arcen waren) aan Kronenberg mag niet onvermeld blijven. Zelfs een klas van de Rufford Church of England- school uit de omgeving van Liverpool, die in Den Haag logeerde en „ on tour in Holland” was, kwam in mei 1982 op visite naar de Meerweg in Kronenberg! Jos Mertens had het hoofd van deze school ooit in Engeland ontmoet, vandaar ...

En kent u het Kronenbergse volkslied? Welnu, de 6^e klas van Kronenberg mocht het live zingen in de R.O.Z.-studio (de Regionale Omroep Zuid, de voorganger van L1) in Maastricht. Deze excursie was natuurlijk vooraf achter de schermen stiekempjes „gearrangeerd”, maar een verrassing was toen bovendien dat Piet Huijs, de accordeonist uit Kronenberg, speciaal naar Maastricht was gekomen met zijn accordeon om de Kronenbergse hymne instrumentaal te ondersteunen: „ En kent geej ok de Kroeëenberg, det hieël klein aardig derpke...”

KRONENBERGS VOLKSLIED

bew. A.Vleeshouwers

1. En kent geej ok de Kroeëenberg
Det hieël klein aardig derpke
Woë in den oorlog is gespaard
den tôle met zien kerkske
Woë geej kont drinke 'n pötje beer
en 'n lekker borreltje pikke

Refrein: DAN ZIET GEEJ VAN 'T KROEEËNBERGS BLOOD

DAN ZIET GEEJ NET AS IKKE

2. En hesse diene fiets kepot
Dan lutse 'm beej Mulders make
En stik-ze der de gerf wet hortig in
huurse Gieb ziene dorskas krake
en zuusse gooj vruchte op 't veld
wet visse en wet strikke.... Refrein.

3. De Blakt deut veul aan tuinderie
De Hèès hiel veul aan boore
En vruu-ger in de aoje huus
Lage nag liejeme vloore
En zitse 'swingters hiel gèr werm
Kloete mosse zellef stèke..... Refrein

4. De Piëlhei is beej de mingse heej
as bouwgronk slech bekeke
Mar de Piël-loeëp met ziene greune rank
Is ie-en van de schonste bêke
De Graaf ziene bos woord umgedaon
De puus halde ze dr'oet met bikke. Refrein

Een vast programma-onderdeel tijdens het traditionele schoolkamp was het jaarlijkse bezoek aan de Gemeinschaftshauptschule in het Duitse Neu-Haaren (gem.Waldfeucht) nabij Heinsberg, vlak over de grens bij Posterholt. Hun klasgenoten kwamen natuurlijk ook op tegenbezoek in Kronenberg.

Verslag van de werkweek die werd doorgebracht in Posterholt:

„Maandagmorgen om 7.20 uur vertrokken we per fiets van Kronenberg naar Posterholt. De reis verliep zonder bandenpech of ongelukken. Wij pauseerden bij het kerkje van Asselt. Bij aankomst in Posterholt werden we vriendelijk begroet door de zusters. Na het eten gingen we het terrein verkennen en 's avonds begonnen we aan ons logboek. Daarna gingen we snel naar bed want de volgende morgen moesten we al vroeg op omdat we naar Duitsland zouden gaan. We gingen op bezoek bij een Duitse school. Na de eerste kennismaking dansten de Duitse kinderen en speelden toneel. Wij mochten de musical „Meester Pennelik” opvoeren. Het was allemaal prachtig. 's Middags nadat we met de Duitse kinderen naar huis waren gaan eten, hadden we nog een fijne middag met spel en sport. Voor we naar huis gingen, leerden we met de Duitse kinderen samen een volksdansje. 's Avonds hadden we een gezellige kwis. Woensdagmorgen nadat we ochtendgymnastiek hadden gedaan, gingen we ontbijten. We werkten eerst aan het logboek en daarna ging een groep met juffrouw Kaspers en meneer Knaapen zwemmen. Die middag heeft meneer Verbeek (hoofd der school in Odiliënberg) ons rondgeleid in het natuureservaat „De Meinweg” in de omgeving van Vlodrop. 's Avonds hadden we een toneelavond met de directeur van het Zuid-Limburgs toneel. De volgende morgen om half acht waren we weer op. We begonnen vlug aan het ontbijt en smeerden onze boterhammen voor 's middags in Maastricht. Doordat we tegenwind hadden, haalden we de trein op het station van Echt maar net. In Maastricht aangekomen, gingen we naar Pieke

Dassen, een poppenspeler. Het was er erg leuk, gezellig en leerzaam. Daarna gingen we eerst naar de beeldtentoonstelling op de stadswallen en toen naar het natuurhistorisch museum. Het was heel interessant. Die avond hadden we nog een kwis met allerlei groepsspelletjes. 's Vrijdags wekte meneer Mertens ons om kwart over negen. Het zei dat we eerst onze koffers moesten pakken en daarna komen eten. Toen meneer Kerstjens alles in de aanhanger had geladen, vertrokken we. We waren tussen Kessel en Helden toen er iemand zei dat we nog geen bandenpech hadden gehad, maar hij had het net gezegd of daar had je het al. Onder het bandenplakken aten we onze boterhammen op. Om half acht begon in de aula van de school een gezellige slotavond met vlaai waarbij onze ouders ook aanwezig waren. We zeiden allemaal dat we ondanks het niet al te mooie weer toch een fantastisch mooie werkweek hadden gehad ”.

Zo werd door de kinderen in hun dagboek van het kamp in 1982 o.a. genoteerd : „ In de grotten van de St.Pietersberg waren ongeveer 20.000 gangen, samen 240 km lang. Daar was ook een man in de grotten die daar champignons kweekte, want daar was steeds dezelfde temperatuur, namelijk 11 graden”. En verderop: „ Daarna deden we een paar spelletjes b.v. blaasvoetbal. Dan moest je met z'n achten aan een tafel gaan zitten en dan moest je bij de tegenstander het pingpongballetje over een rood papier blazen. Een ander spel heette koningin en lakei, en het leukste was het fles schuiven. Je moest met drie groepen voorzichtig op 'n stenen vloer 'n fles met je voet vooruitschuiven. Als de fles viel, moest je weer vooraan beginnen. Bij groep A viel de hele tijd de fles om, en na verloop van tijd was de fles helemaal in scherven. Bij 'n ander spelletje moesten we prentbriefkaarten die in stukken waren geknipt, bij elkaar zoeken. We hebben ook ballonnetjes kapot geblazen en we deden ook volksdansjes”. Voorts nog:„ We gingen naar het stadhuis, en kwamen in een prachtige grote hal. Zo groot als onze kerk. We mochten in de prinsenkamer omdat pater Sigismund bij ons was. We zaten op stoelen van f 4000,- per stuk. De wanden waren bekleed met prachtige gewezen tapijten. Op de terugweg gingen we naar de O.L.Vrouwekerk en „ de Sterre der Zee”. We baden nog een weesgegroetje en staken een kaars op”.

Deze uitwisseling vond steeds plaats na de paasvakantie. De 6^e-klassers correspondeerden vanaf het begin van hun laatste schooljaar met een parallel-klas in Neu-Haaren. Op de dag van de uitwisseling kreeg men niet alleen een rondleiding door het schoolgebouw, maar ging ook elk kind bij een gastgezin lunchen.

**** (zie: [artikel in Duitse krant uit Heinsberg over deze uitwisseling](#)).

Zelfs toen de werkweek van Posterholt was naar Maastricht was “verhuisd”, is men nog een keer van daaruit naar de grens bij Sittard gefietst (!), waar een Duitse schoolbus de Kronenbergse pedaleurs ophaalde. De bus had geen vergunning om in Nederland te rijden. Menigeen heeft toen enkele dagen een pijnlijk zitvlak gehad.... Sinds 2005 vinden de jaarlijkse schoolkampen niet meer in Maastricht, maar in Someren plaats.

De ouderraad, in de beginjaren nog oudercomité genoemd, kwam rond de jaarwisseling van 1969/70 tot stand. Samenwerken met een oudercomité was Jos Mertens niet vreemd. Hij had er op zijn vorige standplaats – in het Brabantse Hulsel, waar hij zes jaar(1955-1961) hoofd der school was geweest, al kennis mee gemaakt. In 1958 had hij daar het initiatief genomen voor de oprichting van een oudervereniging. Omdat in zijn beginjaren in Kronenberg eerst veel tijd en aandacht besteed moesten worden aan onderwijsvernieuwing, nieuwe methodes en

verbouwingsplannen, kon na realisatie van de nieuwbouw in '68 ook aandacht besteed worden aan ouderparticipatie. Op 26 november 1969 vond een eerste bespreking plaats met de bisschoppelijke inspecteur drs. Van Elven over de taak, doelstelling en huishoudelijk reglement van een oudervereniging. Er vond een viertal ouderavonden in de aula van de school plaats. Elke klas zou een oudervertegenwoordiger(-ster) krijgen.

Het eerste oudercomité werd op maandag 23 februari 1970 officieel geïnstalleerd en bestond uit: Mia Verrijth-Verhaegh namens de combinatieklas 3/4 als voorzitter, Mien Vousten-van Helden (namens klas 4/5), Wiel Mulders (namens klas 6), Wim Aerts (namens klas 2), Wiel Vullings (namens klas 1), namens de „grote kleuters” Pierre Nabben en Henk Hafmans (secretaris) als vertegenwoordiger van het schoolteam. Spoedig kwamen Door van der Hulst-Hoeijmakers, Mat Ummenthun-van Enckevort, en Truus Willems-van Enckevort het comité versterken. Pastoor Naus (geestelijk adviseur), zuster Theresette (Liesje Gludemans, hoofdleidster van de kleuterschool), Wiel Janssen als schoolbestuurslid en Jos Mertens als schoolhoofd completeerden het comité. Het oudercomité hielp met diverse schoolactiviteiten zoals b.v. handenarbeidtentoonstelling, schoolverlatersavond, verzorging en controle van nestkastjes, Oranje- en Sinterklaasviering, kindermissen, zelfs lezingen over goede seksuele voorlichting, maar was ook initiatiefneemster bij kerstwandelingen in de 70-er en 80-er jaren. Zo namen in 1981 liefst 150 kinderen en ouders deel aan die driedaagse tochten, maar in 1990 (de 20^e en –helaas-voor de laatste keer) nog maar 84. Wie alle wandelingen langs controleposten voltooide, kreeg een herinneringsmedaille.

Op zaterdag 3 april 1971 bezochten de hoogste klassen de KRO-uitzending „Stuif-es-in”, die vanuit „De Meerpaal” in Dronten (Flevoland) op de buis kwam.

In 1979 trad de 6^e klas op in „Klassewerk”: een tv-uitzending, gepresenteerd door Hans van Willigenburg met een quiz, sketches, muzikale intermezzo's en toneelstukjes. De opnames vonden plaats in de toen nog splinternieuwe NOS-studio's in het mediapark in Hilversum. (De feitelijke uitzending vond een week later op 5 mei plaats.) Ook Jos Mertens als klasseleraar kruiste in een quiz de degens met de twee andere schoolhoofden uit Middelburg en Den Burg (Texel), die met hun klas ook present waren.

Op 14 oktober 1987 mocht de hele groep 6 mee naar de Oranjerie in Roermond, waar een drietal leerlingen (Roy Nellen, Dave Cox en Tanja Maes) met hun klasseleraar Henk Hafmans aan een Rabobankquiz o.l.v. Dick Passchier en Judith Bosch deelnamen. (foto is aanwezig)

Op de St. Aloysiuschool van Kronenberg kwamen in de zeventiger jaren meermalen bekende gastdocenten.

Enkele personen: Pieke Dassen uit Maastricht met zijn poppenkastspel, de auteurs van jeugdboeken: Wim Spekking en Annie Matti, het schrijversechtpaar met het pseudoniem (Wian Maspe), dat gevormd was naar de beginletters van hun echte namen, bekend van o.a. de serie „Rik en Resie”, Truus Coumans uit Haalen, die de kinderen de fijne kneepjes van boetseren met klei bijbracht, Mien Meelkop uit Venlo over het dialect van haar stad en de schrijfster Lea Smulders uit Den Bosch, die kwam voorlezen uit door haarzelf geschreven kinderboeken. Zelfs een echte „cursus” toneelspelen o.l.v. Hans Coonen kregen de zesdeklassers in het schooljaar 1970-71 aangeboden. Het Dagblad voor Noord-Limburg van 4 februari 1971

besteedde er zelfs een paginagroot artikel aan. onder de kop: Schooljeugd kreeg les in spelen". Daarin stond o.a. te lezen:

„ Steeds meer mensen uit kringen van het lager onderwijs komen tot de conclusie dat de lagere school niet uitsluitend een instelling is waar kinderen kennis op moeten doen. Langzaam maar zeker komt men – al experimenterend tot het besef dat het ontwikkelen van de creativiteit bij de leerlingen iets is wat ook de nodige aandacht verdient. Te Kronenberg heeft hoofdonderwijzer J.Mertens met steun van de gemeente en het Anjerfonds de werkgroep van Theater Mikro Skoop binnen de muren van zijn domein gehaald. Hans Coonen en zijn werkgroep hebben zich het afgelopen jaar gespecialiseerd op het onderwijs in creatief spel..... Wij hoeven de leervakken niet direct weg te laten vallen maar het creatief spel verweven met de leerlessen. Bepaalde lessen kunnen zich daarvoor gemakkelijk lenen....Tijdens de lessen werden ook diverse aspecten van het theaterwezen belicht. Dat de leerlingen tijdens de voorstelling na de vier lessen de techniek niet vergeten waren bleek uit de reacties:„ Ik vond de belichting erg fijn” en „ de slowmotion deden ze erg goed”.

Hoofdonderwijzer J.Mertens die als eerste in Noord-Limburg met de creatief-spellessen begon, zegt ter verklaring:„ Ik zocht naar iets nieuws en het is uitstekend bevallen. De eerste reacties van de ouders waren onverdeeld gunstig. De kinderen hebben hun bevindingen op papier gezet. Enkele reacties:

-“Ik vind het jammer dat de lessen afgelopen zijn, want ik vond het grappige mensen”.

-„Ik vond het erg fijn omdat we zelf mochten weten wat we deden. Ze waren zelfs ook toneelspeler en dus konden ze beter les geven dan wie ook.”

-“ Ik deed eerst niet graag toneel, maar nu wel”.-“ Je kunt zien dat ze hun kost aan toneelspelen verdienen”.

Hans Opdecoul, sociaal-cultureel werker bij Theater Mikro Skoop en begeleider van het scholenproject kon nog opmerken dat het jammer was dat er eigenlijk weinig initiatief van de kinderen uitging. „ Het is ze natuurlijk niet kwalijk te nemen want het huidige onderwijssysteem vraagt de kinderen braaf te zitten luisteren en alleen te doen wat gevraagd wordt. Dat merkten we tijdens de lessen: weinig eigen fantasie. Ze verwachtten dat wij wat voordeden en dat zij het na konden spelen. Zo na de tweede les kwamen ze eigenlijk pas los..”.

In oktober 1980 werd het 50-jarig bestaansfeest van de school gevierd.

Eerst was er op zondagmorgen 28 september een kindermarkt op de speelplaats. De prijs mocht niet hoger dan twee gulden (minder dan één euro) zijn. Het was die week schitterend, zonnig weer met overdag maxima van ca. 20 graden. Dinsdagmiddag was er voor klas 4-5-6 een dobbelknobbeltocht. Woensdag 1 oktober was de feitelijke jubileumdag. Na een H.Mis om half 10 was er in de aula van de school een reünie van de eerste oud-leerlingen van 1930. Daags erna kwam Pieke Dassen, toentertijd een bekend tv-personage van o.a. de film van Ome Willem, met zijn poppenkast. Op vrijdagmiddag vond er nog een sportmiddag plaats op het voetbalveld.

BASISSCHOOL : KLEUTER- EN LAGERE SCHOOL SAMEN IN 1985

Het onderwijs in Nederland beleefde in de 70-er en 80-er jaren van de 20e eeuw rigoreuze veranderingen. De kleuter- en lagere scholen werden samengevoegd tot één school. Geen klassen meer, maar groepen. Bovendien maakte het klassikale systeem steeds meer plaats voor individueel onderwijs. Met ingang van het

schooljaar 1985-86 werd de basisschool landelijk een feit: een 8-jarige ontwikkelingsgang voor elk kind vanaf het vierde levensjaar (groep 1) t/m groep 8. Het hoofd der school heette voortaan directeur, de juffrouw en de meester werden leraren en leraressen en de klassen werden van nu af aan groepen genoemd. Ook aan Kronenberg ging deze vernieuwingsgolf niet voorbij. Het schoolgebouw moest enkele „chirurgische” ingrepen ondergaan.

Ook de rapporten, die al die jaren slechts incidenteel veranderingen hadden ondergaan, kwamen er heel anders uit te zien.

VOORBEELD van een rapport uit 1930

VOORBEELD anno 2007

Inmiddels had Jos Mertens de pensioenleeftijd bereikt en had op 25 februari 1983 afscheid genomen van de schooljeugd alsmede van het schoolgebouw dat onder zijn leiding was gebouwd. Zijn opvolger werd Frans Beckers uit Sevenum, die al een tiental jaren onderwijzer in Weert was geweest. Meneer Beckers is zestien jaar verbonden geweest aan „ de Kroevert” en ging zijn loopbaan als directeur voortzetten aan de basisschool „ De Brink” in Melderslo.

In het voorjaar van 1986 waren de allernoodzakelijkste aanpassingen en verbouwingen gereed.

Het totale kostenpakket van deze renovatie, inclusief achterstallige onderhoud en aanschaf van nieuwe leerlingensets, werden geraamd op f 628.213,97. Voornaamste wijziging was wel de inpassing van de kleuterschool (met een speelzaal) en de realisatie van een gemeenschappelijke ruimte in het midden van het schoolgebouw, die ook de lange gang optisch zou doorbreken. Architect Lerou uit Venray maakte het bestek en aannemersbedrijf Jac.Wanten uit Sevenum verrichtte de verbouwing. Meteen na de paasvakantie in april '86 maakten de twee kleutergroepen de overstap naar de „ grote school”. Toen alles in en rondom de school (o.a. een mooiere speelplaats) gerealiseerd was, kon op vrijdag 10 oktober 1986 de officiële opening plaatsvinden. De wethouders Piet van den Hombergh en Piet Kurvers assisteerden bij de feestelijke onthulling van de nieuwe naam. De St.Aloysiuschool (lagere school) en D'eerste stap (kleuterschool) gingen vanaf nu samen onder één paraplu met de nieuwe naam: DE **KROEVERT**: een symbolische benaming voor de samenvoeging van de schooljeugd uit beide kerkdorpen **KRO**enberg en **EVERT**soord in één gebouw. Aan de naamgeving was een prijsvraag verbonden. Roy van den Beuken was de inzender die met deze nieuwe naam voor de dag was gekomen.

Ook kreeg de nieuwe basisschool een eigen logo. Dit kenmerk onderging in '92 nog een moderner „ computer-made” jasje dat nu op briefpapier en rapporten gebruikt wordt. De driehoek van dit logo is een symbool voor een brede basis. De drie gelijke zijden stellen de onder-, midden- en bovenbouw van de basisschool voor. De schoolvorm is hoekig. De letters in deze hoekige vorm staan voor Kronenberg en Evertsoord.

In 1986 kwam de eerste computer, geschonken door de Rabobank, op school. De moderne media deden haar intrede en geleidelijk verschenen in elk klaslokaal een of meerdere computers. Momenteel- anno 2007- is er zelfs een apart lokaal met meer dan 30 computers. En natuurlijk is een documentatiecentrum ook niet meer weg te denken in een hedendaags schoolgebouw.

Ook het zgn. „ zittenblijven” komt nog maar hoogstzelden voor. Al in een vroeg stadium worden aparte programma's aangeboden aan kinderen die extra-begeleiding nodig hebben. Op de Kroevert is meneer Hay Mulders momenteel de zgn.„ interne begeleider” die samen met de groepsleerkracht ondersteuning verleent in dit proces.

Enkele markante feiten uit de jongste geschiedenis van de Kroevert zijn o.a.: dat in de zomer van 1994 om financiële redenen een einde kwam aan 25 jaar schoolzwemmen. In 1969 was hiermee gestart in het toen nieuwe (en inmiddels verdwenen) instructiebad in Sevenum. Het eerste jaar zwom men in Sevenum, het volgende jaar in het „echte” zwembad Panningen. Menige oud-leerling heeft daar toen zijn zwemdiploma A en B gehaald.

Eind '93 vond de kerstviering op school plaats m.m.v. 15 senioren (bejaarden). Het kerstoneelstuk heette: „ De verdwenen schaapsherder”.

In 1995 werd het zgn. „ zelfstandig werken” op school ingevoerd. De kinderen kregen een „ taakbrief” met verplichte en (onder de streep) keuze-onderwerpen. Men kon zelf kiezen waarmee begonnen kon worden, als aan het einde van de week de onderwerpen maar gemaakt waren.

En natuurlijk niet te vergeten: het schoolvoetbal. Twee jaar op rij kwamen de „ Kroevert-boys” zelfs in de finalepoule terecht: in '95 in Bocholtz en een jaar later in Stein.

ELFTALFOTO

In '97 schonk Phicoop een honderdtal plastic bekens (met opschrift en logo van de school) en vanaf 1998 (bij het afscheid van meneer Hafmans) werd enkele jaren aan het einde van een schooljaar gevoetbald tussen groep 8 en het elftal van de „ juffen en meesters” om de zgn. „ Heha-Cup”.

Eind 1998 kwam er een lokaal bij aan de kant van de Simonsstraat, waar vroeger de hoofdingang was. Zo was daar plaats voor twee ruimtes: de vroegere entreehal was documentatielokaal en aan de straatzijde verrees een leslokaal.

Ook werd driemaal een kerstwandeltocht gehouden in de Mariapeel, nl. in 1998, 2001 en 2005. Het startpunt was bij de fam. Lenders aan de Kerkkuilenweg in Evertsoord. Vandaar ging de route door het avondlijk donker over de heide naar het biologisch station van Staatsbosbeheer. Daar kreeg men warme chocomel en werd een kerstverhaal verteld door Theo Janssen, voormalig districtsambtenaar van Staatsbosbeheer en thans schrijver van een drietal boeken over de Peel. Via de schaapskooi „ Pauls'koye” , die tijdens deze kerstwandeltocht was ingericht als de levende kerststal van Betlehem,verliep de route weer terug naar het startpunt.

Niet onvermeld mag blijven dat in december 2002 Sinterklaas en zijn Pieten voor de laatste keer in de parochiekerk werden ontvangen bij hun officieel staatsbezoek aan Kronenberg. Dat was voor de 33^e keer ! Vanaf toen is de goedheiligman begroet in de Torrekoel, want het nieuwe gemeenschapshuis was immers klaar !

In de loop van jaargang 2005-2006 werd het 75-jarig bestaan van de school gevierd. Het jubileumjaar werd op de eerste dag van dat schooljaar- 22 augustus 2005- ingezet met de onthulling van een nieuw naampaneel op de zijgevel. Kinderen van groep 5 t/8 hadden samen met Valise dit „ kunstwerk” geschilderd. Kinderen van groep 1 t/m 4 hebben een blauwe golf met talrijke visjes geschilderd op de betonrand naast de ingang naar de bovenbouw. Ook mochten de kinderen een feestlogo maken. Hierbij werd de inzending van Jony Reinders als de mooiste uitgekozen om op de rugzakjes af te drukken. Elk schoolkind kreeg een jubileumrugzakje. Meike Janssen was winnares van groep 3-4-5 en Maartje Claassens van groep 1-2. Op 23 mei ging de hele school naar „ Toverland”. Iedereen had die dag een oranje Kroevert-shirt aan!

Bij gelegenheid van deze mijlpaal is er een speciaal jubileumboekje, getiteld „ Het verhaal van een 75-jarige” gemaakt, waarin de historie van de school te lezen staat. Op 30 mei vond tijdens een feestelijke bijeenkomst met de geïnterviewden in de Torrekoel vond een gezamenlijke lunch plaats met de hele schooljeugd en- tot grote verrassing van vooral de oud-leerlingen- hun voormalige onderwijzeres: de krasse, 85-jarige juffrouw Jo Stoel uit Lomm. Zij was speciaal voor deze gelegenheid uitgenodigd naar Kronenberg. Toevallig was zij ook in 1980 al te gast geweest toen de school haar 50-jarig bestaan vierde. Naast een kort historisch overzicht waren er vraaggesprekken met 17 oud-leerlingen uit de schoolperiode 1932-1950 in dat jubileumboekje opgenomen. De interviews waren genoteerd door kinderen van groep 7/8.

Hierin is o.a. te lezen van:

Wim Aerts en Gontje Aerts-Janssen die vanaf 1942 op school zaten.

Zij vertelden:„ Ongeveer vanaf 1935-1960 was er nog geen stroom in huis en op de meeste plaatsen geen waterleiding. De lichtvoorziening kwam uit een petroleumlamp die men 's avonds nodig had voor het sorteren van de geogste bonen. Verwarming was er ook niet; gekookt werd op een groot fornuis dat gestookt werd met hout of briketten. Toentertijd heerste er een streng regime op school d.w.z. dat ze op school heel streng waren. Wie niet wilde luisteren of in de pas wou lopen, kreeg lijfelijk straf. De jongens vanaf 8 jaar met een beetje muzikaal gevoel werden dinsdag en donderdag na school gevraagd voor het kinderkoor in de kerk. De school werd in de oorlog al gauw door de bezetters in beslag genomen zodat er geen les meer gegeven kon worden. Er werd uitgeweken naar de winkel van Louis Franssen waar twee dagen per week les werd gegeven. Dit werd zo ingedeeld dat iedere klas aan de beurt kwam.”

Wiel Appeldoorn:„Ik heb van april 1937 tot de herfst van 1944 op school gezeten. We moesten ook Duits leren en andere lessen waren veel herhalingen omdat er geen lesstof meer voorhanden was. De spellen die we op school deden, waren knikkeren, hoepelen, perklopen of overlopen. Wij gingen te voet naar school op klompen en later ook wel op spekschoenen. Dat waren sandalen met spekszolen. Ook waren er sandalen met houten zolen. Als de bel ging, moesten we allemaal in een rij gaan staan, mondje dicht en naar binnen. De klompen netjes onder de kapstok en de jas ophangen. Iedereen naar zijn eigen klas: de eerste en tweede klas bij elkaar, klas 4 met klas 5 en klas 6 en 7(en8) bij elkaar. In de eerste klas hadden we juffrouw Lies: zij leerde ons schrijven en lezen met woordjes op bordjes.

Met schrijven begonnen we nog op een lei met een griffel. Dat was gemakkelijk, dan kon je alles weer uitvegen met een nat sponsje.”

Wim van den Beuken: Hij werd altijd Wum van Nadus ziene Pieter genoemd, omdat zijn grootvader Bernard altijd Nades werd genoemd en hij woonde vroeger in een café, dat nu Meerweg 26a is. Vaak was er in de oorlog geen school en na de oorlogstijd gingen we naar school bij de frietkraam. Na de oorlog kwam de dokter spuitjes geven tegen zweren en difterie en moesten ze hout meenemen en turf om de klas warm te stoken. De basiswoorden voor het leren lezen waren: aap, roos, zeef, muur, voet, neus, lam, gijs, riem, muis, ei, juk, jet, wip, does, hok, bok, kous.. In plaats van kous zeiden we vaak sok, aldus Wim. Je begon met griffels op een lei, daarna kregen we een potlood en een inktpen. We kregen een inktlapje en we hebben wel eens een kroontjespen in het plafond gegooid. Dat was van hout. In de zomer droegen de jongens korte broeken met sportkousen. In de winter hadden ze gewoon lange broeken met sokken zo hoog tot het ondergoed. De sokken

werden vastgemaakt aan het hemd.... Met Sinterklaas had hij een bal gekregen.. als eerste van alle jongens van de school, een echte van leer.

Leo Bouten heeft van ca. 1947 tot 1956 op de St.Aloysiuschool gezeten, zo heette de Kroevert toen. Buiten op het schoolplein voetbalden de jongens meestal met een papieren bal of ze speelden tikkertje. Soms maakte je een wandeling door het bos. Een keer in de week was er gymles en een keer in de week zongen we in de speelzaal kerkliedjes met de hele school samen.

Nelly Driessen-van Horen: zij woonde vroeger op De Hees 58. In het speelkwartier speelden de meisjes meestal touwtje springen, trefbal en knikkeren. Vroeger was er geen kleuterklas. Na school ging ze soms met haar vriendinnetjes naar een beek waar ze papieren bootjes liet varen.... Met de communie moesten de meisjes aan de linkerkant en de jongens aan de rechterkant gaan zitten.

Hay van Enckevort:

Mijn bijnaam is Hay van Bosje. Dat komt van mijn grootvader, die was vroeger boswachter. In de periode 1935-1942 zat ik op school. Toen ik op school zat, hadden we nog geen fietsen. We werden nooit naar school gebracht en moesten altijd lopen. Ik ben soms dagen niet naar school geweest wegens luchtalarm i.v.m. de oorlog en vliegtuigen. We hadden geen huiswerk, maar wel strafwerk en bijna elke dag catechismus (godsdienst) van buiten leren. Pastoor kwam godsdienstles geven in de klas... Ik kijk met een goed gevoel terug op mijn schooltijd in Kronenberg. We hebben er veel geleerd, maar soms was het saai. Hij heeft zelf ook bij de martine gezeten en heeft een dagboek bijgehouden van zijn tijd als soldaat in Indië (Indonesië).

Drieka Hoeijmakers-Kersten: Haar dorpse bijnaam was Tiesse Hannes Willem en is in 1931 voor het eerst naar school gegaan. We deden knikkeren, touwtje springen, ballen, rippen, bokspringen en tikkertje. De knikkers waren van leem. Carnaval was er toen niet en we hadden geen huiswerk. Er waren twee schoolpleinen, een jongsen meisjesplein. Er waren vier lokalen en een lokaal stond leeg. Dat werd gebruikt voor toneelstukken. Er stonden vier bomen op de speelplaats, twee bij de jongens en twee bij de meisjes.

Tony en Piet Janssen, zoon van Janssen Grad en Marie en geboren in 1932 op de Blaktdijk, is vlak voor Kerstmis 1956 geëmigreerd naar Nieuw- Zeeland. Daar heeft hij een kippen- en melkveebedrijf gehad en woont in Matangi. Hij werd o.a. door Thijs en Eef Janssen, wier opa een broer van hem was, ge-interviewd per e-mail: „ Sommige kinderen kregen in Sevenum wel kleuterschool, maar de meeste van ons hebben nooit kleuterschool gehad. In de klas moest je heel stil zijn en netjes met je armen over elkaar zitten. Je mocht pas wat zeggen als je iets gevraagd werd. Er werd veel gezongen, vooral uit de bundel „ Valerius gedenkklank” en ook de bundel „ Kun je zingen, zing dan mee”. Huiswerk kregen we nooit want er was thuis genoeg te doen als je van school kwam. We kregen vaak straf, veelal strafregels schrijven. Ook moesten we wel eens naar de leermiddelenkamer waar je met een stok op de billen werd geslagen. Er was een kolenhok maar daar zwaaide Handrie Roodbeen de scepter. Daar was dus geen plaats om ons in te stoppen. We zaten met twee man in een bankje en allemaal in rechte rijen. De klas zag er enorm recht en ordelijk uit en werd ook goed schoon gehouden. We hadden ook verwarming maar die liet het nogal eens afweten en dan mochten we alle overkleden aanhouden in de klas om toch warm te blijven. Overblijven gebeurde wel maar niet in de school zelfs. Er waren kinderen die bij familie de boterham gingen opeten. Want de middagpauze was te lang om al die tijd bij de school te blijven rondhangen. Eens per maand gingen we met z'n allen biechten in de kerk, klas na klas tot iedereen was geweest. Er werd ook

bijgehouden of je naar de mis was geweest en dat telde mee voor het rapport op het einde van het schooljaar. Van oktober 1944 tot eind januari 1945 was er helemaal geen school want het was oorlogstijd. Ik herinner me nog goed dat we soms klusjes moesten doen die weinig met de school te maken hadden. Op de 8^e klas werden we naar Sevenum gestuurd om pakjes op te halen voor meester Mennen. Dan kwamen er leermiddelen met de post die hij nodig had voor de landbouw cursussen die hij 's avonds gaf aan de grotere jongens en soms moesten we de tuin van de meester bijhouden..”.

Jan Kerstjens: Ik ben een zoon van Martinus Kerstjens en Aleida Joosten. Ik ging te voet naar school op zelfgemaakte klompen. Dat was van 1941 tot 1949. Als het pauze was dan gingen we altijd tolleren, haktollen, hoepelen, knaptoet en met een katapult de kerkwijzers verzetten. Er waren ook gymlessen maar geen kleedlokalen; je moest gewoon in je kleren gymmen. Soms was er ook een activiteitendag. Dan moest je sporten en spellen doen zoals zaklopen, paalklimmen, touwtrekken en andere leuke dingen. In de oorlogstijd kregen we een sinaasappel van school omdat er vitamine in zat. Er was ook een hogere school, maar daar gingen de meeste kinderen niet naar toe, want ze moesten thuis werken op het land. Ik was een keer heel bang toen er een mis in de kerk was en er bommen en granaten uit de lucht vielen”

Jan v.d.Munckhof: Op het Kronenbergs was het Jaan. Hij zat van 1930 tot 1937 op school en moest zes km lopen naar school. Ik had drie jongere broers. Ongeveer 90% van de kinderen ging op klompen naar school. Er waren rekken waar je je klompen in moest zetten.

Als je een windje wou laten moest je dat buiten bij de boom laten gaan. In de vrije tijd gingen we in de bossen spelen, mussen vangen of eksters. Ik zit nu in het bejaardenhuis; daarvoor woonde ik aan de Wertemerweg in Evertsoord. In 1954 ben ik getrouwd; mijn vrouw is in '85 overleden. In oktober 1944 moest ik met een kerkkrazzia mee. Ik was toen 20 jaar..

Ad Philipsen: Hij had ook nog een bijnaam in het dorp en dat was Giebe. Die bijnaam had hij gekregen omdat de vader van zijn moeder Giesbert Lemmen heette. Ad ging van 1935 tot 1942 naar school. 's Morgens moest Ad eerst om 7.30 u. naar de kerk en daarna nog naar huis om te ontbijten. Het was een kwartier lopen naar school. Het begin van de oorlog herinnert hij zich ook nog. Op die dag deed pater Verharren zijn eerste mis. Dat was in 1939. Toen de mis uit was schreeuwde de pater bij een put dat er oorlog was. Meneer Philipsen had nog nooit van oorlog gehoord. Hij is altijd loonwerker geweest.

Sjaak, Corry (zijn zus) en Jan Roodbeen: Corry heeft van 1932 tot 1939 op school gezeten; Jan ging in 1930 eerst nog twee jaar naar school in Sevenum, te voet door het veld. Corry moest 10 minuten lopen, Jan 2 ½ km. Vroeger speelden ze knikkeren, repen (dat is met een ronde hoepel van ijzer die ze voortduwden met een ijzeren haak), knaptoeten van vierenhout en daar schoten we papiertjes mee weg. Eens in het jaar hadden ze een uitstapje. De hoogste klassen moesten iedere week 5 cent meenemen en dan gingen we soms op schoolreis naar zee. Lei Wijnen mocht de eerste communie niet doen omdat hij wat water had gedronken. We mochten niet met de klompen in de klas komen”.

Driekwart eeuw onderwijs in Kronenberg ! Wat brengt de toekomst? Het bijna veertig jaar oude schoolgebouw heeft al meermalen een “interne gedaantewisseling” ondergaan. De grootste ingrijpende verandering vond twee decennia geleden plaats toen kleuter- en lagere school werden samengevoegd tot één basisschool. Door

onderwijskundige vernieuwingen in het onderwijs zal ook het huidige schoolgebouw niet meer aan alle wensen kunnen blijven voldoen. Niet alleen door het gebruik van computers, maar ook door een toenemende individualisering en werkplekken voor kleine groepjes zal een totaal nieuw schoolgebouw wellicht niet lang meer tot de fantasiewereld behoren.

In veel kleine plaatsen streeft men momenteel al naar een zgn. „brede school” met een servicepunt voor o.a. bibliotheek, een medisch centrum, groepswooningen voor ouderen en appartementen, peuterspeelzaal, extra-vergaderlokaliteit, uitgiftepunt voor medicijnen, ruimte voor spreekuur van de politie, voor- en naschoolse opvang, enz.

Aan de Meerweg in Kronenberg is een ideale lokatie voor een dergelijk multifunctioneel centrum.

Wie weet wat de toekomst zal brengen.....

=0=

AFSCHEID

Juffrouw Liesje Glaudemans (zr. Theresette), hoofd kleuterleidster, overleed op 48-jarige leeftijd in het St.Catharinaziekenhuis in Eindhoven op 10 februari 1979.

In 1973 was meneer Jos Geelen met pensioen gegaan. Hij was vanaf de eerste schooldag in 1930 aan de Aloysiuschool verbonden geweest. Hij werd opgevolgd door meneer Piet Oomen.

Meneer Jos Mertens ging per 1 maart 1983 met pensioen. Hij was vanaf eind 1961 hoofd der school geweest.

Juffrouw Annemie Jansen uit Blerick nam op 31 januari 1995 afscheid na een periode van bijna 30 jaar. Zij was vanaf 1 september 1965 in Kronenberg werkzaam.

Meneer Henk Hafmans ging in de zomer van 1998 na 36 jaar met pensioen. Hij was eerst (1961) in Grubbenvorst aan school en vanaf 1962 in Kronenberg. Hier was hij o.a. vanaf de oprichting 12 jaar secretaris van de oudervereniging geweest.

Directeur Frans Beckers, afkomstig uit Maasbracht, wonend in Sevenum- de opvolger van meneer Mertens- maakte in 1999 in dezelfde functie de overstap van Kronenberg naar Melderslo. Zijn taak werd overgenomen door Jacqueline Kurver uit Horst, die vierjaar later naar de school in Meterik ging. Momenteel fungeert Jos van den Borne uit Griendtsveen als directeur. Hij heeft tevens de leiding van de basisschool in Hegelsom.

Meneer Henk Aldenhoven- afkomstig uit het Brabantse Beers, woonachtig in Sevenum- nam afscheid in 2006 na 11 jaar leerkracht in groep 8 te zijn geweest. Hij was zijn loopbaan in Nijmegen begonnen en stond vanaf 1971 op de „Meulenveld-school” in Horst.

LEERKRACHTEN:

*Tom **MENNEN**: geboren in Roggel op 15 oktober 1896. Hij was het eerste hoofd der school in Kronenberg nl. van 1 oktober 1930 tot 15 oktober 1961. Hij was vanaf 1916 onderwijzer aan de jongensschool „ St.Jozef” te Sevenum. Tevens was hij lid van de fanfare, later koninklijke harmonie „ Unie” van Sevenum. Van dit muziekcors was hij van 1920 tot 1938 directeur. Jos Geelen nam deze functie toen van hem over. Mennen bleef nog als bestuurslid actief en werd in 1957 ondervoorzitter van „ de Unie”. Hij is 13 jaar aan de jongensschool in Sevenum en 31 jaar als hoofd in Kronenberg werkzaam geweest. Ook gaf hij les aan de huishoudschool in Sevenum. Negen maanden na zijn pensionering overleed hij in Veghel op 14 juli 1962.

*Jos **GEELLEN**: geboren in Neer op 13 augustus 1908. Was van 1 oktober 1930 tot de zomer van 1973- dus bijna 43 jaar lang – onderwijzer aan de school in Kronenberg. Werd in 1930 lid van de fanfare „ Unie” in Sevenum en werd vanaf 1938 opvolger van Mennen als directeur bij dit muziekgezelschap. Meer dan een halve eeuw luisterde hij met zijn orgelspel vrijwel dagelijks de H.Mis op in Kronenberg en leidde hij daar ook het door hem opgerichte kerkkoor. Bovendien was hij 30 jaar dirigent van de Sevenumse harmonie „ Unie”. Hij overleed op 26 juni 1987 in het ziekenhuis te Venlo.

Meester Geelen vertelde bij het 50-jarig jubileum van de school in 1980 in de schoolkrant:„ De allereerste schooldag – 1 oktober 1930 dus – begon alsof we al weken bezig waren. Niets aparts. De kinderen hadden toen een maand grote vakantie, gesplitst over twee periodes: van 1 tot 15 augustus en nog eens twee weken van 15 september tot 1 oktober, de zgn.,patattenvakantie. De overgang naar de volgende klas gebeurde toentertijd met Pasen. Na die zgn. „ patattenvakantie” gingen de jongens en meisjes van de Kronenberg naar hun eigen, nieuwe school. Ik weet nog dat Mennen belde en de kinderen in de rij onder het afdak gingen staan. Mennen hield een korte toespraak. Hij stelde juffrouw v.d.Voort en mij aan de kinderen voor. Die speech heeft hij tweemaal moeten afsteken: eenmaal aan de jongenskant en daarna aan de meisjes die hun eigen speelplaats hadden. Samen op een speelplaats, dat mocht immers niet. Daarna ging iedereen naar binnen en bij de buitendeur moesten ze de klompen uitdoen en in de gang op zgn. „ klompenbakken” neerzetten.

Onder de kapstokken waren deze schuin-naar-achteren lopende klompenbakken. Die hadden een „ onderdoorspoeling”, zodat er geen vuiligheid in de gang kwam. Men ging op de sokken de klas in. Dat is lang zo de gewoonte gebleven. De kinderen hebben de eerste dag de ogen uitgekeken. Ze wisten niet wat ze zagen. Alles was nieuw: boeken van taal, rekenen, lezen, geschiedenis, aardrijkskunde en bijbel. En prachtig-moderne banken met inktpotjes van de firma v.d.Valk uit Blerick. Je weet wel, banken met zo’n klapbank die naar achteren omhoog kiept. En dan gelakte houten vloeren, want linoleum kende men niet...”

Na elke schooldag werden de klaslokalen geveegd, met handveger en blik onder de banken door. Enkele oudste leerlingen moesten dat doen. En dan: splinternieuwe borden: drie stuks in elke klas aan de muur en nog wel verstelbaar. Geen borden meer op ezels “

Onder het onderwijs zelf: Dat was puur prestatiegericht. Het was kennen of niet-kennen. Er was geen tussenweg. Wie niet meekon, had pech; moest maar blijven zitten want er bestonden geen mogelijkheden of hulpmiddelen om achterstanden bij of weg te werken. Er was ook helemaal geen contact tussen onderwijzend personeel en ouders. Ja, alleen het rapport dan. De meeste ouders keken alleen maar naar

katechismus, gedrag en vlijt. Als dat maar goede punten waren .. Een enkele uitbinker mocht als hij geluk had van thuis verder studeren b.v. voor priester. Die ging dan naar een college, zei men. Verreweg de meesten gingen na schooltijd – na de 7^e klas – werken: de jongens als boerenknecht, de meisjes thuis op de boerderij”. De lesrooster was zo ingedeeld dat de ene juffrouw die we hadden (eerst v.d.Voort, later juf Peeters) in alle klassen handwerken moest geven. De meester (Mennen of ik) moest in de klas van de juf dan schrijven of zingen geven.

De allermeeste aandacht ging uit naar taal, rekenen en schrijven. Ja, en de katechismus natuurlijk. De zaterdagmorgen was meestal de dag voor tekenen en zingen d.w.z. met alle kinderen in een klaslokaal oefenen voor de zondagsmis en het lof. Sommige oud-leerlingen zullen zich nog wel herinneren dat ik aan het knapenkoor zangles gaf: elke dag na school van 4 tot half 5 oefenen. Dat knapenkoor was de opleiding voor later: het kerkkoor.

Ik weet nog dat ik een keer de kelk heb verplaatst, want die stond in de weg tijdens de zangles. Het 4^e lokaal was immers in de begintijd toen de kerk nog niet gebouwd was, ingericht als kapel waar 's zondags een stille H.Mis en 's middags een lof werd opgedragen. Daags na die zangles kwam rector Kessels binnen om me te kapittelen:„ Jong, je hebt een grote fout gemaakt. Alleen gewijde mensen mogen een kelk aanraken!”

Over de kerk:„ Alle kinderen moesten elke morgen naar de mis van half 6. Tegen kwart over 8 was die uit en dan ging men in de rij naar school. Er was controle op het kerkbezoek. Er lag een presentieboek in de kerk en wij moesten controleren wie er wel of niet was. De jongens zaten rechts en de meisjes links vooraan. Wij, de drie leerkrachten, moesten ook elke dag in de kerk zijn. En na de mis moest Mennen of ik:” Aflaatgebed!” roepen. Dat mocht de juf nooit doen. Een vrouwelijke stem hardop in de kerk, dat was er niet bij. Verboden. Als Mennen er niet was, en ik zat aan de orgelspeeltafel, dan mocht de juf dat niet roepen...”

En dan had je nog elke maand de schoolbiecht. Voorbereiding in de school. Ook had je de eerste vrijdag van de maand. Dat hoorde allemaal bij het lesrooster. Onder trouw- en begrafenismissen was ik niet op school; als organist moest ik dan in de kerk zijn. Dat werd oogluikend toegelaten. Er was naast de officiële onderwijsinspectie ook een bisschoppelijke inspecteur, van Gils was zijn naam. O, daar waren we als onderwijzer echt bang voor. Een man met een enorm gezag. Ik weet nog dat de school op een morgen om 9 uur begon en om 5 over 9 was iedereen in de klas. Van Gils had het gezien, komt binnen en ik hoor 'm nog zeggen:„ Om 9 uur dient het onderwijs te beginnen. Dan moet u dus om 5 voor 9 bellen...”

Kinderachtig, alles was aan tijd gebonden, exact op de minuut af...

Eenmaal per jaar mocht elke klas een boswandeling maken. Niet gezamenlijk met de hele school. Dat was een feest voor de jeugd. En gymnastiek gebeurde bij goed weer op de speelplaats. Dat bestond voornamelijk uit marcheren, want de kinderen moesten fatsoenlijk leren lopen. In rijen van vier gaan staan en dan armen omhoog, opzij, omlaag, door de knieën zakken, de grond aanraken, dat was het zo'n beetje. Spelletjes doen? Ben je mal. Nee hoor. Af en toe kreeg iedereen een stok. Die lagen in de gang in een bak. Na de oorlog kregen we een stel gymbanken. Dat was al het gymmateriaal. Ga nou eens kijken inde gymzaal ...

In de oorlogsjaren kregen we van de bezetter opdracht de kinderen van de hoogste klas Duitse les te geven. Aan de voorkant van het leerboek op een groene kaft stond te lezen:„ Deutsches Lehr und Lesebuch für die Niederländische Volksschule”.

Allemaal verhalen, rijmpjes en versjes.

Ik had in mijn klas een leesboek: " Roomsch Kinderleven". Helemaal achterin stond een foto van koningin Wilhelmina met een gedicht over het koningshuis. Dat moest er van de Duitsers uit. Ik heb ze heel voorzichtig eruit geknipt, mee naar huis genomen en na de oorlog weer allemaal een voor een ingeplakt.

Op 8 oktober 1944 ben ik tijdens een razzia op zondagmorgen met nog 74 andere Kronenbergse mannen en jongens opgepikt. Negen van hen zijn in Duitsland omgekomen. Toevallig had ik een week daarvoor onder de vloer van de school allerlei spullen van thuis en van de school verstoppt. Toen zijn veel oude gegevens van de school kwijtgeraakt. Het schoolgebouw was bezet door de militairen. Er is toen een tijdje school gedaan bij „ Franssen Lodje". Dat was een cafeetje met kruidenierswinkeltje, waar nu de friteszaak is aan de Amerikaanseweg. Om beurten hadden de klassen dan les van juf Lies Peeters".

Jos **MERTENS**: geboren in Roggel op 22 januari 1921. Was achtereenvolgens: kwekeling met akte zonder salaris in Nunhem (1 september 1941-15 december 1941), werkzaam op het voedselbureau in Neer (15 december 1941 tot 1 maart 1944); klasseonderwijzer in Hunsel (1 maart 1944-1 september 1945), in Roggel (1 september 1945 tot 1 oktober 1955), daarna hoofd der school in het Brabantse Hulsel (1955-1961) en had van 16 november 1961 tot 1 maart 1983 de leiding van de St.Aloysiuschool in Kronenberg. Onder zijn leiding is het huidige schoolgebouw gerealiseerd en zijn tal van vernieuwingen op onderwijsgebied tot stand gekomen.

*Jo **STOEL**: van 1945 – 1951; thans 85 jr. „ In augustus 1945 had de tweede klas maar een paar maanden les gehad en toen kwam er een nieuwe eerste klas bij: dat was werken geblazen voor slechts 79 gld.... Ik had bij Hannes en Marie Kersten een goed kosthuis. Later kwam er een vierde leerkracht bij (Gerda van de Rijdt) en een kleuterleidster (Mia Philipsen, thans mevr. Houben-Philipsen)", vertelt zij. Zowel in 1980 bij het 50-jarig jubileum van de school als bij het 75-jarig bestaansfeest, dat gevierd werd in mei 2006 was zij te gast op „ de Kroevert" .Zij woonde toen in Lomm.

[Onderwijzend personeel aan de lagere school te Kronenberg:](#)

Willy Alaerds-Rongen 1999-heden
Henk Aldenhoven 1995-2006
Riet Basten- Hafmans 1966-67
Frans Beckers (dir) 1983 – 1999
Sanne van Beuningen 2004 - heden
Ine Blenckers-Derks 1985-2001
Jos van den Borne (dir) 2004 - heden
Marie Buyssen 1985-1989 (vak.lkr.gymn.)
Margret Buskens 2002 – 2003
José Clevis-Jacobs 1991-1997
Arno Coenders 1998-1999
Ans Daamen-Derks 1977
Annie Derks 1962-1964
Truus Derks 1969
Anny Driessen 1941-1945
Mien Dijkman-Pubben 1990-2007
Frank Eickmans 1990 - heden
Hanneke Ensink 1997-1999

Marly Fleuren-Smits 1985 -...
Jos Geelen 1930 – 1973
Ine Geelen 1958-1961
Dien Geelen-Janssen 1959 -1965
Ellen Goertz- Schattefor 2001 - heden
Annie Groenen 1953-1961
Elly Hafmans-Verstegen 1980
Henk Hafmans 1962- 1998
Paul Hanssen 2000 – 2003
Marian Helwegen – Arends 1979 - 1980
Annelies van Heyst-Janssen 1986-heden
Marie-Louise Houben 1981-1987
J.Jacobs 1961-1962
Heidi Jacobs 2002 -heden
Annemie Jansen 1965 -1995
Annie de Jong 1951 - 1957
Alice Joustra 1999 -2000
Thea Knaapen – Kaspers 1969 – 1976
Jacqueline Kurver(dir) 1999 - 2004
Yvonne Luijten-van Heugten 1990 – heden
Ellis Maes-Hesen 1999 – heden
Annie Marcellis 1945 - 1947
Gerda Mennen – v.d.Rijdt 1948 - 1953
Tom Mennen(dir) 1930 – 1961
Jos Mertens(dir) 1961-1983
Maria van Meyel – Ambrosius 1977
Hay Mulders 1998 - heden
Piet Oomen 1973 – heden
Susan Pubben 2002-2002
Lies Peeters 1933 – 1941
Netty Peeters – Vergeldt 1975 – 1981
Doreen Rambags 1985
Silvie Rijnders 1995
Sandra Rijs 2001-2001
Marjo Schatorjé ...?
Nelly (Berben-) Schatorie 1977 – 1981
Mia Stappers 1937-1941 (vervangen)
Jo Stoel 1945 - 1951
Annelies van Schilt 1989 -1991
Jacqueline Verheijen – Ummenthun 1995 – heden
An Verrijth – Vervoort ca.1990
Mien van der Voort 1930 - 1933
Nelly Willems- Spreeuwenberg 1989 – 1990
Truus Witmond – Kleuskens 1957 – 1961

KLEUTERSCHOOL:

Mia Philipsen 1-9-1947 – 12-8-1958

Els Verstegen

Jacquel

ne Hanssen

Liesje Glaudemans

Wil Litjens-Coenen

Lisette (Martens-)Vaessen

Truus Buijssen

Annelies Janssen

Truus (van Enckevort-)Raedts